

[Stinus]

ter os til at have en mening og udtrykke den om den politik, USA fører overalt i verden. Hvis vi undlod at gøre det, ville vi placere os selv på lige fod med de østeuropæiske satellitstater, som vi så ofte kritiserer for ikke at udtrykke en mening over for deres store allierede, Sovjetunionen.

Når det radikale venstre i denne debat kommer til at indtage en kritisk holdning til USAs politik i Mellemamerika, er det ikke, fordi vi er antiamerikanske, tværtimod vil vi netop gerne associere os med de politiske kræfter i USA, som heldigvis stærkere og stærkere tager afstand fra den meget farlige kurs, USA følger i Mellemamerika. Vi kan i den forbindelse ikke undlade at stille spørgsmålet: hvorfor giver amerikanerne så ofte udtryk for rigtige standpunkter og ender alligevel med at føre den forkerte politik?

I 1962 sagde USAs præsident, Kennedy, om Latinamerika i forbindelse med vedtagelsen af den såkaldte alliance for fremskridts charter:

»Der er i en demokratisk livsform ingen plads for institutioner, der er til gavn for de få, mens de nægter at opfylde de manges behov.«

I selve fremskridtscharteret forpligter USA sig til sammen med 19 latinamerikanske republikker at fremskynde den økonomiske og sociale udvikling, at opmuntre programmer for en gennemgribende jordreform, at udrydde analfabetismen, at forcere programmer for sundhedsvæsen og hygiejne. Når vi i dag næsten 23 år senere ser, hvor lidt f.eks. Mellemamerika har bevæget sig henimod opfyldelsen af disse mål, som jo i virkeligheden kun drejer sig om opfyldelsen af de mest fundamentale menneskerettigheder, er der grund til at blive sørgmodig og oprørt, men der er også grund til at spørge, hvorfor det er gået sådan, og hvorfor Nicaragua er et af de få lande, hvor man efter revolutionen i 1979 er på vej mod opfyldelsen af de mål, USA og 19 latinamerikanske lande sammen vedtog i 1961. Svaret kan gives med et citat af formanden for præsident Kennedys arbejdsgruppe vedrørende Latinamerika, tidligere viceudenrigsminister under præsident Roosevelt, Adolf Berle, som i sin afsluttende rapport som formand for arbejdsgruppen i 1961 skrev, her citeret fra Arthur Schlesingers »Kennedys 1000 dage«:

»Den igangværende kamp vil ikke blive vundet og kan tabes ved opportunistisk støtte til midlertidige magthavere eller kræfter, hvis mål er fundamentalt fjendtlige mod de folk, de behersker. Et heldigt resultat af den amerikanske indsats i Latinamerika kræver, at dens politik stedse er baseret på klare, konsekvente moralske principper. Jeg mener ikke, at nogen anden politik kan accepteres eller overhovedet har nogen udsigt til at lykkes i sidste instans. De kræfter, som i dag går hen over Latinamerika, kræver fremskridt og en bedre tilværelse for befolkningernes masser, om muligt ved evolution, ellers gennem revolution, hvis dette er prisen, som må betales.«

Hvis USA havde levet op til fremskridtsalliancens målsætning og i øvrigt havde efterlevet Adolf Berles gode råd, kunne meget have set anderledes ud i Mellemamerika og i Latinamerika i øvrigt i dag, men USA har desværre haft og har en enestående evne til at alliere sig med de forkerte – med netop de magthavere, hvis mål er fundamentalt fjendtlige mod de folk, de behersker. Tænk blot på de nuværende magthavere i Guatemala og El Salvador, tænk på Somoza.

Det radikale venstre tror på USA, når dets regering erklærer, at den føler sin sikkerhed truet i Mellemamerika. Vi er parat til at acceptere dette, på samme måde som vi affinder os med, at Sovjetunionen føler sin sikkerhed truet, når befolkningsmasserne i Tjecoslovakiet og Polen vil noget andet end magthaverne. Men vi er ikke parat til at acceptere, at alle midler, inklusive sådanne som krænker både folkeretten og menneskerettighederne, tages i brug for at forsvare denne sikkerhed.

Vi vil gerne fortsat kunne kende forskel på USA og Sovjetunionen, men det bliver sværere og sværere. Det gælder også, når det drejer sig om den demokratiske kontrol med, hvad der foregår. Jeg tænker her på den CIA-organiserede minering af nicaraguanske havne.

Vi kan glæde os over den pressefrihed, som findes i USA, og som gjorde det muligt for amerikanske aviser at afsløre, at det var CIA, som stod bag mineudlægningerne. Vi vil næppe komme til at opleve, at Isvestija eller Pravda afslører bagmændene bag udryddelsesbombardementerne af afghanske landsbyer. Jeg vil gerne understrege, at netop den amerikanske pressefrihed er noget af det,